MUNKÁS SZÓ

DEMOKRATIKUS HETILAP

II. évfolyam. 10. szám.
Salgótarján, 1946. évi március hó 2

Ára: 20.000 P.

Megjelenik minden szombaton
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Hunyadi-utca 6 sz.

Petőfi szellemében

Talán 1848 óta nem volt annyi feladata és egyben lehetősége a magyar ifjuságnak, mint éppen a mai napokban. A német elnyomás éveiben adva volt ugyan a feladat, lerázni az idegen igát, a reakció uralma alatt is lehetett volna bőven tennivaló, de a lehetőségek annál kisebbek voltak, a csendőrszurony, a terror, vagy ha kellett a tanitói pulpitus szellemi, vagy fizikai téren teljesen guzsbakötötte az ifjuságot.

A történelem menete ugy hozta magával, hogy idegennek kellett a bilincset a magyar ifjuság kezéről letörni. Ma szabad a kéz, szabad a cselekedet és a gondolat, a lehetőségek szélesen nyilnak meg az ifjuság előtt. De nem szüntek meg a sulyos nehézségek, nem szüntek meg azok a körülmények, melyekkel meg kell küzdeni, hogy a lehetőségeket ki lehessen használni és a nehézségeket le is lehessen küzdeni.

A Petőfi-nemzedéknek, a márciusi ifjaknak kettős e nyomással kellett szembenéznie. A német elnyomás kivülről, a szövétséges feudális rend belülről. A mai nemzedék elől az első elnyomást a Vörös Hadsereg távolitotta el, egyben megteremtette az alapot, amelyen el lehetett pusztitani a belső elnyomókat is.

Ezen az alapon kell, hogy a magyar nép kiépitse demokráciáját. És ha az ifju nemzedék mögött nem állana negyedszázados népbutitó, a valóságot elferditő, a gondolkozást eltipró nevelés, talán méltán adhatna az egész népnek vezéreket, mint amilyenek a márciusi ifjak voltak. De ezeket a nehézségeket számbavéve meg kell elégedni azzal, ha az ifjuság méltó akar lenni Petőfi szelleméhez és azokhoz az erőkhöz csatlakozik, akik a haladást, a magyar nép belső felszabadulását akarják, velük küzd és harcol minden olyan területen, ahol a magyar népet és a fiatal magyar demokráciát veszély fenyegeti.

Mert a veszély nagy! Nem fenyeget ugyan semilyen idegen hatalom imperialista törekvése, de most saját hazánkban, belső ellenségeink akarnak megfojtani bennünket. Petőfi szellemében, Petőfi szavaival kell harcbavonulni ellenük: „Vesszenek a belső bitangok!"

Az az ifjuság, amely most uj márciust hirdet, ezek ellen veszi fel a harcot. Harcol azok ellen, akik az infláció fokozásával, árurejtegetéssel, spekulációval késleltetik az ország felépitését, akik állandóan veszélyeztetik a parasztság földtulajdonát és hátráltatják a bányák államositását. Szembeszállni mindazokkal, akik hivatalokból, közéleti funkciójukból támadják a nép tényleges felszabaditását, akik késleltetik a háborus bünösök megbüntetését és uj életet akarnak önteni a fasizmus maradványaiba. De nem türi meg azt sem, hogy a szónoki emelvényről, vagy suttogó propagandával izgassanak a demokrácia ellen, soviniszta és irredenta izgatással ujabb országvesztést készitsenek elő. De le kell, hogy számoljon mindazokkal is, akik ujból faji és felekezeti gyülöletet szitanak és akik továbbra is szellemi sötétségben akarják tartani az ifjuságot.

Sok az ellenség és nagy az ő ereje. De éppen azért van az ifjuságban élni akarás, azért van lendület, hogy nagy és erős ellenségeket tudjon legyőzni. — Petőfi nem számolta mennyi az ellenség, hanem rohamot inditott ellene, pedig vele ágyuk és puskák állottak szemben. Az ifjuságnak nagy ereje: fiatalsága, tettvágya, de ha kell két karja is.

Induljon harcba ma minden ifju! Sok-sok március után legyen méltó a nagy elődökhöz. Harcos ifjuságot találjon ezidén március 15-ike! Harcolva, Petőfi szellemében ünnepeljük 1946-ban március 15-ét!

Tardos András

Elvtársak! Elvtársnők! Munkások!

Salgótarjánban, 1946 március 3-án, délelőtt 11 órakor a Főtéren

NAGY NÉPGYÜLÉST

tart a Magyar Kommunista Párt Szervezete.
Előadó: **Rajk László** elvtárs a M. K. P. Központi Vezetőségének főtitkárhelyettese.
Tárgy: Tisztitsuk meg a közhivatalokat a reakciósoktól és a széncsata sikeres folytatása.
Ezen gyülésre minden hazája sorsát szivén viselő becsületes magyart szeretettel vár a **Vezetőség.**

A megyei pártértekezlethez

Két héttel ezelőtt volt pártunk megyei szervezetének konferenciája. Eredményes munkát végzett, de egynémely kivánni valót hagyott hátra, elsősorban a szervezést illetőleg.

Például a megyéhez tartozó több mint 160 szervezetből 135 szervezet volt jelen. Ez még igy első látásra nem is olyan rosszul fest, de ha a kérdőiveket megvizsgáljuk, meg kell állapitanunk, hogy ez a szám kevés. Mert a rétsági járásból csak egy szervezet delegáltja volt jelen. A balassagyarmati járásból szintén csak 3 szervezet volt képviselve és nem volt jól előkészitve sem a szécsényi, sem a salgótarjáni járás. Ami a salgótarjáni járást illeti, a kiküldött elvtársak ugyan megjelentek, de nem volt kellő az ünnepi hangulat.

Nem érezték a kiküldött elvtársak az értekezlet jelentőségét és fontosságát. Meg kell azonban jegyeznünk hogy a meg nem jelenés és a nem elég előkészités oka a járműhiány és a megyebizottság ebben az időben történt változása. A megyebizottsági tagok akik iskoláról jöttek, illetve mentek, nem tudták előkészíteni a szervezeteket a javaslatokra, felszólalásokra. A felszólalások gyengék voltak. Általában csak gazdasági bajokkal foglalkoztak.

Nem foglalkoztak a hozzászólók a megyei, illetve az országos problémákkal. Nem foglalkozott a konferencia főleg a balassagyarmati reakciós közhivatalokkal és a nálunk rossz hirről ismert népbiróságal. Ebből a mindennapi példából láthatjuk, hogy a megyei konferencia politikai része sem mozgott magas szinvonalon

A reakció elleni harc nem ugy folyik, mint ahogy annak kellene folynia. A titkár elvtársak nagyrésze csak panaszkodik a jegyzőkre, de sose tud konkrétummal szolgálni, hogy azt el is tudjuk intézni. Ezekből láthatjuk, hogy a pártszervezetek nem kezdeményeznek Politikailag el vannak maradva sok helyen nem olvasnak ujságot és nem élnek politikai életet. Nincs meg az a tagértekezlet, aminek meg kell lennie minden hónapban, ahol megbeszélik a bajokat, a többi három pártnap viszont megmarad nevelésre. Az egész megyében személyi harcok folynak. A nemzeti összefogás, ami fönt megvan a kormánynál, az hiányzik az alsó falusi szervezeteknél. Ezek a hibák általánosak. De még van több is és mindezeket a hibákat ki kell küszöbölni a járási értekezleten.

Március folyamán meg lesznek a járási értekezletek és előre fel kell hivni a figyelmet a gondosabb előkészitésre, ugy szervezetileg, mint politikailag. A konferencia lezajlott. Uj erőt és ambiciót ad pártunk megerősödésére, melyet a határozati javaslat is kiemel. A határozati javaslat igéri az üzemi szervezetek megerősitését, a falusi szervezetek vonzóbbá tételét és a körzeti titkárságok felállitását. Követeli az értekezlet a kormány program gyors végrehajtását, az értékálló pengő megteremtését, az ipari és mezőgazdasági javak igazságos elosztását. Követeli, hogy a földbirtokosoktol elvett földet ne lehessen semmiféle cimen visszautalni, a közigazgatásban dolgozó reakciósok azonnali eltávolitását, a hadsereg megtisztitását.

Követeli, hogy a fasiszta maradványokat szigoruan büntesse meg a népbiróság és követeli az értekezlet egy külön népbiróság felállitását Salgótarjánban. Tavaszi mezőgazdasági munkák elvégzésével a falusi szervezeteknek elől kell járni. A bányamunkásság követeli a kormány támogatását a demokrácia ellenségeivel való teljes leszámolás harcában. Utolsó figyelmeztetés hangzott el és most már kemény öklével fogja megvédeni a köztársaságot és a demokráciát.

A megyei pártértekezleten megválasztották a 31 tagu megyei választmányt és ezen belül a 7 tagu végre-

hajtó bizottságot. A megyei bizottság most már teljes és rövidesen meglátszik munkájuknak eredménye. Uj életet fognak önteni a nógrádmegyei szervezetekbe. J. S.

(Fenti cikk helyszűke miatt maradt ki az előző számból. Szerk.)

A Politikai Akadémia

február 16-i előadása nagy érdeklődés mellett zajlott le. Hunyár Ádám értékes, mélyen átgondolt előadásához, melyben a magyar függetlenségért vívott harcokat ismertette, többen szóltak hozzá, különböző szempontok szerint foglalkozva a ma rendkívüli érdekességű anyaggal. Hasonló érdeklődés kisérte a Politikai Akadémia negyedik előadását is, melyet folyó hó 23 án Murguly Sándor „Infláció, vagy jó pénz" cimen tartott meg. Az égetően aktuális probléma megbeszélését egy igazi szakember irányitotta, sajnos azoban, a közönség legnagyobb része elfelejtett az előadásra eljönni. Igy a bányai zenekar kisérő műsorként bemutatott komoly nivót jelentő zenei előadása sem juthatott a megérdemelt méltányolásig. Reméljük, hogy a mai és a jövő szombati előadáson, melyet budapesti vendégelőadók és elsőrendű szakemberek tartanak meg a földreform eredményeiről, illetőleg a Szovjet alkotmányáról és világhelyzetéről, a témának megfelelő mennyiségű közönséggel fogunk találkozni.

Rendőrségi hirek

Az utóbbi időben mindinkább elharapódzó lopások megszüntetésére megkezdte a balassagyarmati államügyészség is a statáriális tárgyalásokat.

Az utóbbi napokban a helybeli rendőrség két olyan betöréses lopást nyomozott le eredményesen, amiben már a napokban hoz itéletet az államügyészség.

Hajtol József salgótarjáni lakos egy somlyó-bányatelepi lakost teljesen kifosztott. A rendőrség a betörés után azonnal kiszállt a helyszinre és két napi megfeszitett munkával sikerült a tettest elfogni. Az elrabolt holmik megkerültek.

Földi Barnabás bocsárlapujtói lakos hét rendbeli lopás büntette miatt volt feljelentve. Sikerült őt is elfogni, a betöréshez használt álkulcsokat és betörő szerszámokat is megtalálta az eljáró nyomozó. Beismerő vallomást tett a rendőrségen.

Mindkettőt átkisértettük a balassagyarmati ügyészségre.

Remélhető, hogy néhány halálos itélet után a lopások megfognak szünni és igyekeznek az emberek a nehezebb, de becsületesebb kenyérkeresetet választani.

Szakmaközi bizottság ülése

A salgótarjáni szakmaközi bizottság f. évi február hó 27-én este 6 órakor a városháza kis tanácstermében gyülést tart, melyre a szakszervezetek 2-2 kiküldöttét (elnök vagy megbizottja és titkár vagy jegyző) ez uton is meghivja és pontos megjelenést kér a bizottság titkára.

Csada László.

Érettségi találkozó

A salgótarjáni dr. Chorin Ferenc reálgimnázium 1936-ban végzett növendékei 10 éves érettségi találkozójuk megrendezése végett lépjenek érintkezésbe Csetneki Sándorral Salgótarján Rimamurányi-ut 7.

Intervju az SKB kórházában

Február 26-án látogatást tettem az SKB kórházában és néhány kérdést intéztem a kórházvezető dr. Szerda helyi igazgatófőorvoshoz, Domos Gyula kórházgondnokhoz, az üzemi bizottság és az ápolószemélyzet egyik tagjához és megtekintettem a különböző körtermeket. Domos Gyula elmondja, hogy a kórház felszerelésének legnagyobb részét a németek elhurcolták, de Mester Károly, Mikáva Mária, Teschlag Andrásné és Domos a felszerelés kb. 20 százalékát elrejtették, illetve a háborus dulások után megmentették és igy sikerült dr. Vass Gyula ig. főorvos áldozatos munkájával együtt a kórházat 1945. február 1-én üzembe helyezni. Azóta a betegek létszáma állandóan nő. Bár a kórház, azaz az uj sebészet felsőemeleti része még munkálatok alatt áll, már ezideig is 80 90 között mozog a betegek létszáma.

A személyzet egy igazgatófőorvos, egy főorvos, egy alorvos, egy szülészorvos, 12 ápolónő, 2 férfi ápoló. A személyzettől nyert információ alapján értesültem, hogy a betegek most sokkal idegesebbek, mint a régi világban, de kirivó esetek nincsenek. Általában a nehéz anyagi helyzet és a háboru okozta lelki megrázkódtatásra vezethető mindez vissza.

Egy városi beteggel, azaz OTI beteggel is beszélgettem, aki panaszolta, (amit a főorvos is igazolt) hogy nem szivesen látják a bányai alkalmazottak az OTI betegeket a bányakórházban. A szolidaritás, amit a magyar dolgozóknak egymással szemben vállalniok kell, ezt a szellemet nem engedheti meg!

A személyzet általában a fizetéssel nincs megelégedve, Az ápolónők napi 12 órás szolgálatot teljesitenek, ami egy kissé szerintem is sok, kiváltképen, ha figyelembe vesszük, hogy a szokottnál idegesebb betegekkel a bánásmód nehezebb, igy nem csak fizikailag, de idegileg is kimerülnek az ápolók. Az ig. főorvoshoz kérdést intéztem, hogyan lehetne ezen a helyzeten segiteni mert biszen ma arra törekszünk, hogy lehetőleg 8 órás munkaidőt teljesitsen minden dolgozó? Az igazgató ur azt a választ adta, hogy a betegek ápolása szempontjából kivánatos ez a rendszer fenntartása, amely egész Európaszerte a legdemokratikusabb államban is igy van meghonositva Kérdésemre, hogy szabadidővel rendelkeznek-e az ápolók azt a választ kaptam, hogy minden ápolónak van egy szabadnapja és egy szabad délutánja.

Mindezek dacára ajánlanám olyan terv készitését, mely lehetővé teszi az ápolószemélyzetnek is a több pihenőt, hogy lelkileg felfrissülve kezdjék minden nap munkájukat.

Legmeglepőbb azonban az, hogy a kórháznak még ma sincs röntgenje! Elképzelhetetlen egy ilyen hatalmas kórház röntgen nélkül. A régi röntgent a fasiszták elhurcolták, de arra kellene törekedni, hogy a kórház a legsürgősebben hozzájusson egy ugy géphez. Utána a kórház felszerelésével kapcsolatban kaptam értesülést, hogy lepedő és pokróc hiány mutatkozik.

Utam azután a kórház konyhájába vezetett, ahol éppen az ebéd tálalással voltak elfoglalva. Az ebédet megkóstoltam és kielégitőnek találtam, legfeljebb a mennyiségben lehet hiba. Végül a mosodát is megtekintettem, ahol szorgalmasan dolgoztak a mosoda munkásnői. Kérdésemre ők is a fizetés elégtelenségét hangoztatták.

Összegezve a tapasztalatokat: a kórház működik, a vezetés jó kezekben van, a személyzet a betegekkel kifogástalanul bánik, a kórház befogadó képessége még növelhető és a hiányzó müszerek és gyógyszer pótlásával minden igényt kielégit. Ajánlanám, hogy a varos vezetősége kapcsolatot keresne az UNRA szállitmány Intéző Bizottságával, hogy az Amerikából érkező gyógyszerekből Salgótarján is kapjon és a bányászság ne kifogásolja azt, hogy a városi betegek a bánya által szerzett gyógyszerekkel kezeltetnek.

—tű—

A Kommunista Párt népgyülése Kisterenyén

Kisterenyén, 1946 február 24-én népgyülést tartott a Kommunista Párt, melynek szónoka Bandur Gyula miniszteri biztos volt. Ismertette a jelenlegi helyzetet és ennek okozóit. Beszéde elsőrészében a hitlerista és nyilas bérencek aljas munkáját ismertette. Ezek voltak elsősorban a főbűnösei a jelenlegi helyzetnek. De ezt a nehéz helyzet sokkal könnyebb volna átvészelni, ha a közigazgatás nem szabotálná a meglévő és rendelkezésünkre álló anyagok felhasználását. Eközben viharos közbeszólások hangzottak el (pusztuljon a reakció, megtisztitani a közigazgatást!)

Bandur elvtárs türelemre kérte a népgyülést s egyben bejelentette, hogy a tisztogatás már megkezdődött. Láthatjuk ezt a honvédség megtisztitásánál is

Beszéde második részében kitér Mindszenty hercegprimás nép- és demokráciaellenes ténykedéseire. Miközben Mindszenty nevét emlitette, a népgyülés tömege erélyes tiltakozását fejezte ki Mindszenty herceprimás magatartása ellen.

A népgyülés ezzel kapcsolatban elhatározta, hogy egy tiltakozó javaslattal fog a kormányhoz fordulni, melyben nemcsak hogy kéri, hanem követeli, hogy Mindszentyt büneihez mérten büntesse meg.

Ezzel kapcsolatban a kisterenyei népgyülés kéri a kormányt, hogy haladéktalanul tisztitsák meg és csökkentsék felére a közhivatalok létszámát, mert a nep türelme már lejárt.

Az óra már tizenkettőt ütött!

Támogassuk a dolgozó vakokat!

A Vakokat Gyámoltó Országos Egyesületben 250 vak munkás dolgozik. Még sok százan várnak felvételre, azonban az osztrom utáni kifosztottságunk, a társadalmi támogatás elmaradása, de főleg a sulyos nyersanyaghiány nem teszi lehetővé, hogy ezeket a szegény embereket is munkához juttassuk. Alig van Magyarországon község vagy város, ahol több kevesebb vak ember ne várná egyesületünk támogatását.

Kedves magyar Testvéreink! A vakok nem kérnek alamizsnát, nem koldusbottal kopogtatnak az önök ajtaján, de várják mindenkitől, aki teheti, hogy enyhitsen azokon a sulyos gondokon, amit a nyersanyag hiány egyesületünknek okoz. Ne sajnáljuk levágni a lovak farkát, ne pörköljük meg a disznót és ne dobják el a marhafarkot, hanem gyüjtsük össze, adjuk be a községi elöljáróságoknak, vagy valamely helybeli politikai pártnak, amelyeket ők eljuttatnak a vakok egyesületéhez ahol cserébe ezekből készült készárúkat kaphatnak. Tehát jól járunk vele mindnyájan. Jól járnak önök, mert egyrészt kész árúhoz jutnak olyan értékekért, amit eddig talán a szemétbe dobtak, másrészt biztositják a kenyerüket azoknak a szerencsétlen vak embereknek, akik épp olyan hasznos tagjai akarnak lenni a demokratikus magyar társadalomnak, mint minden más dolgozó magyar ember. Önökön áll tehát, hogy a vakok között is öntudatos, büszke, dolgozó magyarok legyenek az országban.

A Vakokat Gyámoltó Országos Egyesület.

Bérbeadási hirdetés

A karancsaljai Kommunista Párt tulajdonában levő két holdnyi területű kertészetét az idei gazdasági évre felesbe bérbeadja. Szakemberek mielőbbi jelentkezését várjuk.

A Kommunista Párt megbizásából: Romosz Gyula.

A salgótarjáni áll. Felnőtt dolgozók Gimnáziuma

március hó 4-én, hétfőn délután 5 órakor tartja évnyitó ünnepélyét a bányatársulat központi elemi iskolájában. Erre az érdekelteket és az érdeklődőket ezuton is meghivja az

Igazgatóság.

Él a MaDISz!

Vannak még ma is olyan emberek, akik nincsenek tisztában a demokracia szellemével, vagy nem is akarnak tisztában lenni és minden törekvésük arra irányul, hogy minél feketébbre festék a MaDISz-t. Eddig ezt mi el is tűrtük, de ezek után már nem fogjuk. Aki minket szavakkal vádol, mi annak visszavágunk munkával. Nem semmisitheto meg egy olyan szervezet ma, amelyik a demokrácidért harcol és az ujjáépités terén halad elöl. Már hallottunk olyan hangokat, hogy a MaDISz t eltörlik. Ezzel szemben mi pedig azt látjuk, hogy a MaDISz életképes és erejéhez képest igenis dolgozik.

Február 1-én, a Köztársaság kikiáltásának örömünnepén a MaDISz Forgácstelepi csoportja, a vigadó nagytermében a „Dózsa" cimű történelmi drámát adta elő. Az ifiuság megértette a darab jelentőségét, meg is játszották nagyon szépen, ellenben a közönség viselkedése egyáltalán nem mutatta az előadás megértését. A hallgatóság nagy része ugyanis a legkomolyabb dolgoknál nevette el magát. Bátran mondhatjuk tehát, hogy igenis elöl járunk nemcsak a rohammunka, hanem a kultura terén is.

A somlyói MaDISz működő gárdája február 3-án a somlyói MaDISz helységében „Süt a nap" cimű szinművet adta elő, amivel bebizonyitotta dolgozni akarását.

A MaDISz megalakulásakor állást foglalt a demokrácia mellett és ezt követni is fogja tűzön vizen keresztül, de harcolni fog mindazok ellen, akik a fiatal magyar demokrácia haladását gátolni akarják.

A Forgács Telepi VEZETŐSÉG.

Siess!

Szorit az adópengő.

Uj szinházat a dolgozóknak

Ma, amikor a Magyar Kommunista Párt minden erejével a politikai nevelésben elmaradt tömegeket, megfeszitett munkával és súlyos anyagi áldozatokkal tanitja országszerte, a számtalan szeminárium, pártiskola és felvilágositó előadás keretében, kétszeresen fontos, hogy a szórakoztatások terén is uj irányban és müvészi formában gondoskodjék a tömegek lelki szükségletéről, amelyet eddig készakarva elhanyagoltak, vagy épenséggel hamis irányba tereltek.

Vonatkozik ez elsősorban a fővárosi szinházakra és az azok nyomdokain haladó vidéki mükedvelői egyesületekre, akiknek minden teljesitménye kimerül, egy-egy bárgyú operett, vagy legjobb esetben is egy jól fésült polgári szinmű előadásában.

Ezzel a szinházi politikával sikerült aztán elködösiteni a dolgozó tömegek előtt saját kilátástalan, rabszolga életüket, egy imbolygó festett, hazug világgal, sikerült két órai csalóka álmodozásba ringatni a nézőt, csakhogy ne ébredjen a sivár, kilátástalan valóságra.

És ezt müvelte hosszu évtizedeken keresztül a polgári szinjátszás, unos-untalan ismételt szerelmi háromszögeivel, erőszakolt lelki problémáival és próbálta utánozni a régi melodikus operetti csenevész hagyományaiként a mai táncoperett.

Mert erre volt szüksége uralkodó osztálynak; hazugságokra, ködösitésre és altatásra s mindez aztán egy müvészinek nevezett generalszósszal nyakonöntve, vagy legtöbb esetben még azzal sem.

S ha mégis, ritka időközönkint akadt iró, akit érdekelt a dolgozók problémája, a maga nyers céltalanságában és nyomoruságában, hol a tömegek vágva is szószéket nyert, ugy nagy sietve eltanácsolni igyekeztek, ha ugyan egyáltalán szóhoz is juthatott.

De változtak az életviszonyok, az élettormák. Uj vágyak, uj célok születtek a régi helyén. De az uj idők szelét nem akarják megérteni a mai szinház mindenható urai, akik görcsösen ragaszkodnak a régi sémához, vagy talán öntudatlanul is egy más életformához.

És ma, amikor uj korszak kezdődik, a munka és a dolgozó tömegek jegyében, már jelentkeznek az irók, támadnak uj problémák és egy uj osztály kér bebocsájtást a szinházak nézőterére Két keze munkájából élő és minden szórakozástól eddig kirekesztett tömeg kér bebocsátást, a maga problémáival és életfelfogásával, ami eddig nem volt szalonképes a szinházak környékén.

Ennek az osztálynak a szinházát akarja megteremteni itt, szükebb hazánkban a Kommunista Párt salgótarjáni szervezetének kulturosztálya, amikor a helyi szinjátszók legjobbjaiból válogatott társulattal akarja sorra járni a szénmedence minden, legkisebb faluját is, hogy izelitő adjon és utat mutasson az igazi, szociális és müvészi szórakozásra.

Annak a rétegnek akar szinházat játszani, amelyiknek eddig nem volt alkalma — már anyagilag sem, — erre.

Programjában öregek, fiatalok: Schaw, Gorkij, Steinbeck, Háy, Garami, Zilahy, Biró, Bródy és még sokan mások, akiket némaságra kényszeritett az elmult korszak. És most az ő hangjukon fog megszólalni az elpusztult régi világ reménytelen nyomoruságá és fog életrekelni eljövendő uj életformája.

Mert ez a szinpad igazi célja, nem pedig egy hazug álomvilág és a baromi röhögtetés.

S ennek a müvészi és szociális programmnak a megvalósitásához kéri az MKP salgótarjáni szervezetének kulturosztálya a város és környék minden dolgozójának támogatását. (Érdeklődők a párt helyiségében jelenkezzenek mindennap délután 5—7 között.

Tegyenek most félre személyi ambiciót, hiuságot, müvészi érzékenységet, egy magasabb cél érdekében és tanitva, szórakoztatva mutassunk utat egy uj élethez, amelyet megteremteni minden dolgozó és magyar ember egyetlen célja, kötelessége.

Cs. Cs. S.

TUDJA-E ÖN?

HOGY A SZOCIÁLDEMOKRATA IFJUSÁGI MOZGALOM (SZIM) SALGÓTARJÁNI SZERVEZETE MA, SZOMBATON ÉS HOLNAP, VASÁRNAP ESTE 7 ÓRAI KEZDETTEL RENDEZI MEG AZ

IPARTESTÜLET NAGYTERMÉBEN

NAGY REVŰ-ESTJÉT

HA JÓL AKAR SZÓRAKOZNI, OKVETLEN JÖJJÖN EL! ÉRDEMES. RÉSZLETES MŰSOR A HELYSZINEN. JEGYELŐVÉTEL FEKETE LAJOS KÖNYVKERESKEDŐNÉL. ELŐADÁS UTÁN TÁNC

REGGEL 4-IG

Vonatforgalom, áruszállitás

Az utazó és szállitóközönség tájékoztatása végett közöljük, hogy Igazgatóságunk március 2-án (szombattól) kezdődőleg Budapest keleti—Somoskőujfalu viszonylatában a 314|319 sz. közvetlen személyvonatpárt helyezte forgalomba.

A vonatok Bpest keleti p.u.-ról Kedd, Csütörtök, Szombaton,

Somoskőujfalu állomásról: Hétfőn, szerdán és pénteken indulnak.

A 314 számu vonat Bpest keletiről indul 13 ó. 50 p.-kor, Starján külső p.u.-ra érk. 20 ó. 15-kor, indul 20 ó. 35 kor. Starján állomásra érk. 20 ó. 42-kor, indul 20 ó 51-kor. Somoskőujfaluba érk. 21 ó. 10 p-kor.

A 319 sz. vonat Somoskőujfaluról indul 0 ó. 1 p-kor, Salgótarján áll. érk. 0 ó. 13-kor, indul 0 ó. 20-kor Starján külső p.u. érk. 0 ó 26-kor, indul 0 ó. 46 p-kor. Budapest keleti p. u.-ra érk. 7 ó. 40-kor.

Az utasok a vonathoz II. oszt. menetjegyet kötelesek váltani. Egyébként minden kedvezmény érvényes.

Figyelmeztetjük az utazóközönséget, hogy egyelőre a személypénztárak 1 és fél (másfél) III. oszt. menetjegyet szolgáltatnak ki.

A 314 és 319 sz. vonatokat 61 km-től kezdődő távolságra igénybevevő utasok menetjegyükhöz, illetve érvényes menetigazolványaikhoz vonathasználati jegyet is tartoznak váltani melynek ára jelenleg 60 ezer pengő

60 km. távolságon belül utazók tehát vonathasználati jegy váltására kötelezve nincsenek.

A Budapestről induló távolsági vonatról 60 km. távolságon belül fel és leszállani tilos.

A Budapest irányában közlekedő távolsági vonatra ezen korlátozás nem vonatkozik.

A vonathasználati jegy váltásának kötelezettségére kizárólag a távolsági vonaton megtett utvonal mérvadó.

Helyi viszonylatra vonatkoztatva tehát Hatvan állomásig utazók részére vonathasználati jegy nem kell.

Somoskőujfalu állomásáról induló utasok azonban csak Lőrinci-ig bezárólag utazhatnak vonathasználati jegy nélkül.

Amennyiben valaki Salgótarján állomásról kiindulva Hatvanból Miskolc, Szolnok állomások irányában utazik tovább, menetjegyét a célállomásig is megválthatja, vonathasználati jegyet azonban váltania nem kell, mivel a távolsági vonatot csak 60 km. távolságra vette igénybe.

—0—

Tekintettel az egyes megyékben fellépő typhus járványra, étesitjük az utazóközönséget, hogy Igazgatóságunk a közegészségügyi hatóságok kérelmére részleges forgalmi korlátozást léptetett életbe a következő vonalakon:

Miskolc—Boldva
Miskolc—Bánréve—Ózd
Miskolc—Szerencs—Sátoraljaujhely
Barcika—Ormospuszta.

Egyben közöljük, hogy aki Miskolc irányában, vagy azon tul szándékszik utazni, lakóhelye Tiszti illetve Körorvosi Hivatalától okvetlenül szerezzen be orvosi bizonyitványt, mely szerint nem tyhusgyanus. — Ezen igazolványok hiján a jelzett viszonylatokra pénztáraink menetjegyeket nem szolgáltatnak ki.

Utipoggyászként az „Utipoggyász" fogalma alá tartozó tárgyak korlátlanul feladhatók még dunántuli állomásokra is.

Expressáruként csak gyógyszerek, fertőtlenitőszerek, gumiabroncsok, hirlapok, kötszerek, motoralkatrészek, mértékhitelesitő intézetek műszaki felszerelései és végül üres zsákok adhatók fel. Ezen cikkeket azonban korlátozás nélkül felvesszük még dunántuli állomásokra is.

Gyorsdarabáruként csak a Máv. helyi árudijszabás II. rész V. fejezetének „áruosztályozás" cimü táblázatában felsorolt cikkek pl. gyümölcs, főzelék, zöldség, hus, tejtermék, hal, ásványviz, bor stb továbbá dohány, filmek, gázok palackokban, géprészek, gyógyszerek, kötszerek, oltóanyagok, vetőmag és zsákok adhatók fel, ha azok darabonként 100 kg-nál nem nehezebbek, az alábbi korlátozással:

Budapest nyugati p. u. rendeltetéssel és forditott viszonylatban: az összes engedélyezett árucikket, de csak akkor ha azok a Miskolc—Budapesti vonalon közlekedő gyorstehervonatokkal továbbithatók.

Budapest keleti p. u. rendeltetéssel: csak élő és vágott baromfit, gyümölcs, zöldség és főzelékfélét, tej és tejtermékeket. Forditott viszonylatban az engedélyezett küldeményeket korlátozás nélkül.

Bpest Józsefvárosi p. u. rendeltetéssel és forditott viszonylatban; az engedélyezett gyorsdarabárukat, élő és vágott baromfi, gyümölcs, zöldség az főzelék kivételével.

Budapest érintésével dunántulra is felveszünk gyorsdarabáru küldeményeket kivéve Bpest déli és Kellenföld állomásokra.

Teherdarabárukénti a küldeményeket árunemre és sulyra való tekintet nélkül azzal a megszoritással felvesszük, hogy:

a) Budapesten át teherdarabáruk nem adhatók fel.

b) Budapestre rendelt teherdarabáruküldemények csak Budapest Dunaparti r. p. u.-ra.

c) Budapestről kiinduló teherdarabáruküldemények csak Bpest nyugati p u. állomáson adhatók fel.

Figyelembe kell vennünk, hogy egyes vonalakon a vonatforgalom még teljes mérvben szünetel, egyes állomások, illetve árukezelési helyek pedig nem rendelkeznek a kellő tároló illetve rakodóhelyekkel, ezért egyes állomásokra kocsirakományok és darabáruk poggyász és expressáruk fel nem vehetők, vagy további korlátozás alá esnek.

Feladás előtt forduljunk az illetékes közegekhez információ végett.

Természetszerü, hogy a zárolt cikkek továbbitásához a helyhatóságok által kiállitott „szállitási igazolványokat" a feladásnál ugyancsak megkivánjuk.

Kocsik igénybevételével kapcsolatban közöljük az érdekeltekkel, hogy a Kereskedelem és Közlekedési Miniszter ur a nyitott kocsik forgalmát nem korlátozza, azok tehát a lehetőséghez képest rendelkezésre bocsáthatók.

Fedett kocsik kiállitásához azonban minden egyes esetben (kivéve a jóvátételi szállitmányokat) az üzletvezetőség kocsiintézőségének engedélye szükséges.

Az engedélyezést az állomásfőnökséghez cimzett kérelemmel az igénybevétel előtt legalább 5-6 nappal kérjék. Továbbitása és kiutalása hivatalból történik.

Ezuton közlöm az utazó és szállitó közönséggel, hogy a vasutigazgatóság a menet, fuvar, mellék és egyéb dijakat március hó 1-től kezdődőleg ötszörösére emelte fel.

Starján külső p. u.
állomásfőnöksége

Rohammunka

A somlyóbányatelepi „MaDISZ" alosztály rohamcsapat tagjai, névszerint ifj. Kovács József, Debnár József, ifj. Kosár István, ifj. Háger Imre, Bulcsu János, Fodor Tibor, ifj. Kozmács Ferenc és Makovnik András folyó hó 10-én, vasárnap rohammunkával a somlyóbányatelepi palabányón a széntermeléshez szükséges bányafát hordták össze ugy, hogy ezzel elősegitették a bányába való gyors beszállitását. — Azonkivül megjavitották a rossz állapotban levő vasuti iparvágányt, melyen a szállitás szünetelt, ezzel a munkával elősegitették a szállitásnak ujbóli meginditását.

Dicséretet érdemelnek ezek az ifjak, akik fáradtságot nem ismerve segitenek az ujjáépitésnél.

—o—

Kiemelkedő teljesitményt ért el az Egyesitett Munkásdalkör vasárnapi rohammunkájával február 10-én. A dalkör lelkes tagjai ugyanis elhatározták, hogy ezen a napon a mátranováki szénrakodón rohammunkát végeznek. Az elhatározást tett követte és a dalárdisták nemcsak 27 vagont raktak meg szénnel, hanem egyuttal maguk végezték el a teljes rakodói munkát is, miután a vasárnapi munkaszünet miatt a rakodón rajtuk kivül senki sem dol-

gozott. Az elhanyatlott hazának ilyen támogatókra van szüksége.

—o—

És álljon végül it a tarjáni ifjuság egy névsora is, akik ugyancsak vasárnapi rohammunkával, február hó 10 én öt vagont töltöttek meg szénnel. Lupták Verona, Kerekes Istvánné, Slezák Erzsébet, Jeszenszki Mária, Kelemen Mária, Rattenhoffer Mária, Meszszerschmidt Irén, Huszár Éva, Meszszerschmidt István, Oszvát Barnabás, Farók Lászjó, Horváth János, Tepkor István, Tepkor Sándor, Farók Gyula, Csincsik István, Huszár Zoltán, Lupták Miklós, Nagy Zoltán, Földi Gyula, Földi Zoltán, Földi Géza, Tóth Mihály.

PÁRTNAPI

előadók névsora, 1946 március hó 5-én kedden 5 órakor:

Város: Bajna János. — Bánya: Angyal József. — Üveggyár: Klepej Ferenc — Gépgyár: Szücs István. — Forgács: Tóth István. — Somlyó: Brehó Gyula.

5 én kedden 6 órakor:

Acélgyár: Kósbander József. — Salgó: Sirkó Mátyás. — Zsgyvapáilfalva: Környei Pál.

6 án szerdán 6 órakor: Acélgyár: Tátrai Pál.

7-én csütörtökön 6 órakor: Acélgyár: Verle János.

8-án pénteken 6 órakor: Baglyas: Bognár József.

A pártnapi előadásokat a pártiskolások tartják.

1946. márciu: 2 án, azaz szombaton este 5 órai kezdettel a bányai Kaszinó helységében Politikai munkás akadémia előadás lesz. Tárgy: Földreform mérlege. Előadó: Szekeres Kálman pártiskolai előadó.

Az acélgyári MNDSz

példátadó buzgósággal dolgozik csendben, de annál eredményesebben. Helyiségében jelenleg csuhéj tanfolyamot tart, hol mintegy 65 tag tanul hetenként háromszor. Cipőt, piacikosarat, lábtörlőt készitenek a szorgalmas kezek. A gyermekhéttel kapcsolatban szeret gyüjtöttek egy pesti gyermekotthon részére. 23 án pedig teával összekötött mesedélutánt rendeztek az ovoda apró népének. Angyalian bájos kis szereplők verseket meséket mutatlak be. A finom édes teához két két kiflit kaptak A nagyszámú vendégsereg örömmel időzött a boldog apróságok között.

Budapest nyugatiról csütörtökön zárt vagon kisérővel indul. Szállitást még vállalok!

Párosi-papirüzlet, Starján, Fő-u.

Starján m. v. polgármesteri hivatalától. 2182/1946. sz.

Hirdetmény.

Köhirré teszem, hogy f. év március hó 1-től kezdve a vizdijakra előleg fizethető. Az adópengőben fizetendő előleg minden hó 5 ig a hó első napján érvényben levő jelzőszám, egyébként pedig a fizetés napján érvényben lévő jelzőszám tekintetbevételével fizethető.

Részletes felvilágositást a vizművek városházi irodájában nyujtunk.

Salgótarján, 1946. febr. 26.

BLANÁR SÁNDOR s. k.
polgármester.

Egy kis külpolitikai

körültekintés igazán nem fog ártani. Különösen most amikor az egész világ nagy figyelemmel kiséri, hogy a három „nagy" miképen oldja meg a sokszor bizony kritikusnak látszó helyzeteket. Az ébren is álmodozó reakciósok mohó vággyal várják, lesik, hogy hol és mikor támad valamilyen rés vagy törés a demokratikus hatalmak igyekezetén amellyel a béke biztositását esetleg gótlóellentéteket ki akarják küszöbölni.

Szembetünő és biztató jelenség az a nyilt, becsületes tárgyalási modor, amelyből világosan látszik, hogy elvetették azt a régebben oly sok bajt okozó titkos diplomáciát aminek fő hibája az volt, hogy a népek tudta nélkül, vagy helyesebben a népek háta mögött kötöttek olyan megállapodásokat, amelyekben a népeket a legjobban érintett szenvedő alanyokat meg sem kérdezték. És hogy a legkényesebb ügyek tárgyalása is nyiltan, az egész világ kövéleménye előtt történik helyes, az abból is látszik, hogy oly kérdésekben amelyekben az érdekellentétek nyilvánvalóak voltak, mindkét oldalról megtették a fele utat a másik felé. Igy történt ez a görög és az iráni kérdésben is és igy kell lenni a jövőben is.

Természetesen ez csak a történelmi dialektika szürőjén keresztül látható igy és a reakciósok akik már a háboru alatt sem tudták levonni a helyes következtetést a legegyszerübb és a legszimplább tényekből sem, most is még mindig csak a „disznó is makkal álmodik" közmondást testesitik meg.

Mikor tanulják meg végre a reakciósok, hogy a dolgokat ne ugy lássák, ahogy ők szeretnék hogy legyenek, hanem ahogy vannak és ép ésszel hogyan is is gondolhatják azt, hogy a régi rendszer ugy amint az volt visszajöhet? Honnan és miből veszik ezt?! Ne legyenek vakok, hisszen a fejlődésnek olyan törvényszerüségei vannak, aminek ha lehetett is hátráltatni ideig óráig, teljesen megállitani nem lehet.

A rabszolgaság és később a jobbágy-rendszer hiveinek is be kellett látni, hogy egy olyan rendszer amelynek ők óriási hasznát látták, számukra végérvényesen elveszett. A rabszolgát ok nélkül is agyonverheti a gazdája, a jobbágyot csak akkor, ha fellázadt a gazdája ellen. Ha a jobbágyot ok nélkül verte agyon a gazdája, ebben az esetben már egy kis birságot kellett fizetnie.

A fejlődés további utján még tovább is üldözésben volt része annak, aki a haladás eszméit hirdette. Gazember szocialistának, hazátlan bitangnak nevezték, ha több jogot vagy nagyobb darab kenyeret kért.

De mikor már nem lehetett kitérni a szociális haladás utján, a reakció a legkülönbözőbb szocialista nevü és látszatu csoportokat teremtette, hogy becsapja vele a világot. Volt sokféle ilyen-olyan szociális és szocialista intézmény, keresztényszocializmus, nemzetiszocializmus, stb. Ezekben persze nem a szocialista volt a fontos, hanem a nemzeti és a keresztény jelleg minél erősebb kidomboritása. Az iskolák és a templomok futószalagon gyártották és szállitották a jámborrá, tekintélytisztelővé, alázatossá és a salát érdekei ellen is felhasználható tömegeket, amelyekkel elhitették, hogy az mind Isten akarata és hogy a tulvilágon minden szenvedésért kárpótolva lesz.

Petőfi: „Nem süllyed az emberiség" czimü versének következő sorai elég világosan beszélnek:

„Százféle mesét,
Eget, isteneket,
Pokolt és ördögöket
Gondolni ki, hogy zaboláztassék".

Régi mondás, hogy „Isten malma lassan őrül." Ez igy is volt egészen addig, mig Stephenson György feltalálta a gőzmozdonyt. A gőzmozdony feltalálásával azonban gyors tempót kapott a civilizáció, a technika és a kapitalizmus fejlődése és a kapitalista termelési rendszer. A világ összes proletárjainak olyan kizsákmányolási lehetőségét nyitotta meg, amelynek előbb utóbb határt kellett szabni.

(Folytatjuk.)

Értesítés.

Értesitem a salgótarjáni járáshoz tartozó következő községek: Somoskőujfalu, Zagyvaróna, Zabar, Cered, Pogony, Bocsárlapujtő, Karancsalja, Karancskeszi, Karancsberény, Baglyasalja, Zagyvapáilfalva és Kazár területén levő valamennyi közhivatalt, közintézményt, magánvállalatot, ugyszintén valamennyi érdekelt és érintett személyt, hogy a Miniszterelnök Ur 10—1946. M. E. sz. rendelete, valamint Nógrád és Hont k. e. e. vármegyék főispánjának 32—1946 sz. f. rendelete alapján a nyugatról visszatértek igazolására hivatott salgótarjáni járás I. sz. külön igazoló bizottsága február hó 14 én megalakult és azonnál megkezdte működését.

Felhivom azon nyugatról visszatért közalkalmazottakat, iparosokat, kereskedőket és szabad pályán működő értelmiségi foglalkozásuakat, kik eddig az igazoló nyilatkozataikat még nem adták be, hogy azt 48 órán belül nyujtsák be a volt hivatali főnökükhöz, munkaadójuk, iparjogositványnyal rendelkezők az Ipartestületnél, mig a szabadpályán működő értelmiségi foglalkozásuak a törvényhatóság első tisztviselőjénél, vagyis az alispán urnál.

Egyben felkérem a salgótarjáni járás területén fekvő és fent felsorolt valamennyi közhivatalt, közintézményt, magánvállalatot, hogy a nyugatról visszatért alkalmazottuk (taguk) által a fennálló kormányrendeletek alapján hozzájuk benyujtott igazolási nyilatkozatokat haladéktalanul küldjék el az igazoló bizottság elnökének: Timár László Salgótarján, Széna-tér 4 szám czimre.

Bort adunk vasért!

Prima gyöngyösi bort adunk
Gyöngyösi ásóért,
Gyöngyösi kapáért,
Horolóért,
Hármas-négyes ráfért,
Mindenfajta drótszögért, patkószögért.

Cserélünk mindezekért tisztet, kukoricát, OLAJAT is, szükség szerint

Hozza az árut, irjon, hivjon telefonon

Roth és Feldheim

vasüzlet GYÖNGYÖS Fő tér.
Telefon: 134.

A KERÉK

Hazánkban még nem is régen a tengerit kizárólag jószágetetésre, a növényi olajat kenőolajnak használták. — Ma mindkettőért verekszenek az emberek. Egyik a buzával, másik a zsirral és azok árával is versenyez.

Az ezres valamikor olyan nagy ur volt, hogy csak keveseknek mutatkozott be. Sokan nem is látták. A gazdasági életben is fölöslegesnek bizonyult és a Nemzeti Bank hamarosan be is vonta

A bevonás után egy évre egyik ismert sportvezér képviselőnknek egyik ritkán viselt ruhájában — nagy megrökönyödésére — megtalálták egy ilyen elfelejtett ezrest. A feltünő esetet jegyzőkönyvezték, az ezrest nagyitóval vizsgálgatták és végül is megállapitották, hogy nem hamis, mivel éppen ez a sorszámú hiányzott a sorozatból.

Elhagyottabb helyeken, de a Fő utcán is, gyakran látni alantas célból felhasznált, vagy széttépett ezrest

Hozzá kell szokni az idő kerekéhez! Egyszer fent, máskor lent.

A közigazgatás tisztviselőinek kulijai az alsóbb néprétegekből kerültek ki, a vezetők családi összeköttetése alapján a letört felsőkből. Utóbbi rendszerint felfelé nézett, lefelé taposott. Ez a gyakorlat a kulik nagy részében is azt a vágyat ébresztette, hogy hasonló „úr" lehessen.

A felvállról beszélőt gyülölte a nép. a közüle kikerült iránt bizalmatlan volt, mert benne is a készülő elnyomót sejtette. Igy a kétarcu közalkalmazottat egyik szilárd társadalmi réteg sem fogadta be és nem vallotta magának, mindkettő elégedetlen és bizalmatlan maradt vele szemben. Sorsa nem is igazodott és nem igazodik az idő kerekéhez, hanem a szán talpához. A nép a maga sokféle terhét rakja rá, a nagyok esetleg csak saját „könnyü" sulyukat és a tisztviselő örökösen alul csuszik a fagyos földön, megszokottan, senkitől észre nem véve, senkivel nem emelkedve és — keményidőben elszaporodva — időnként falhoz állitva, mint nyáron a szán: a B-listán. Tapé.

Jótékonycélú adományok:

Az orosz katonai parancsnokság nagyobb mennyiségü burgonyát adományozott a közkonyhának.

A KOKSZ 3.635.000 pengőt juttatott el a Nemzeti Segély salgótarjáni szervezetéhez, hogy ezen összegét a budapesti gyermekek vidékre való kihelyezésének céljaira forditsa.

A Nemzeti Segély salgótarjáni szervezete 20.000 m³ D vitamint adományozott a bányakórháznak, a beteg bányászgyermekek részére.

Ilyen adományokért hálás köszönetet kell mondani.

A tavaszi vetőmag nagy százalékban biztositva lesz

A Tiszajobbparti községek tekintélyes részében, főkép Borsod-Heves- és Nógrád vármegyékben katasztrofális méretü, rossz termés s a beszolgáltatás következtében, a vetőmag hiány. A miskolci Gazdakamara, helyzetet feltáró felterjesztésében, még az elmult évben sürgős intézkedést kért a tavaszi vetőmagvak idejében való biztositására. A Földmivelésügyi Miniszter most érkezett válasza szerint, a közellátásügyi kormányzat által lefoglalt magvaknak vetési célra szükséges mennyiségben való átengedésére nézve, a lépéseket megtette s amennyiben a talajelőkészités idejében megtörténhetik, meg van a remény arra, hogy a vetőmagszükséglet nagy százalékban, előreláthatólag biztositva lesz az arra rászoult községekben.

A szerkesztésért és kiadásért felel:
Dr. VASS GYULA.

Nyomatott Végh Kálmán könyvnyomdájában Salgótarján Fő-utca 66.